

Fractie Front
Warandelaan 2
5037 AB Tilburg

E: info@fractiefront.nl
T: 013 466 8780
I: www.fractiefront.nl



To: University Council
From: Fractie Front
Date: 3 July 2015
Reference: Directive Teaching and Examination Regulations

English Summary

Tilburg University is a unique university because of her campus area where the schools are located together. However, a minimum of basic rights for all students implemented in the Teaching and Examination Regulations (TER) is absent. Which means that some rights do not apply for every student. A student from Tilburg University should have a minimum of basic rights and protections which is similar for every student. Fractie Front received several complains last year about this inequality. Therefore, Fractie Front initiates a *Directive-TER*. This directive is similar to a European directive, which means minimum requirements are stated and member states can implement the directive in their own way. These minimum requirements concern procedural cases. Schools should decide about the substance. Appendix 2 represent a list of subjects that should be added to the *Directive-TER*, however this list is not limitative.

Fractie Front
Warandelaan 2
5037 AB Tilburg

E: info@fractiefront.nl
T: 013 466 8780
I: www.fractiefront.nl



Aan: Universiteitsraad
Van: Fractie Front
Datum: 3 juli 2015
Betreft: Richtlijn Onderwijs- en Examenregeling

Inleiding

Tilburg University is met haar campus waarop de faculteiten gezamenlijk gevestigd zijn een unieke universiteit. Ondanks dat ontbreekt het aan een gezamenlijk minimum aan basisrechten voor alle studenten vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER), waardoor bepaalde rechten niet gelden voor elke student. Een student die studeert aan Tilburg University zou een minimum aan basisrechten en -bescherming moeten hebben die voor elke student gelijk is. Fractie Front initieert daarom de *Richtlijn-OER*.

Probleemstelling

Afgelopen jaar heeft Fractie Front menig klachten binnengekregen van studenten die zich ongelijk behandeld voelen, of geen aanspraak kunnen maken op een bepaalde regeling, die een student van een andere faculteit wel toekomt. Deze problemen zijn veelal te herleiden naar de verschillende Onderwijs- en Examenregelingen van de faculteiten. Zo komt het voor dat twee studenten die hetzelfde vak volgen toch andere rechten hebben, omdat zij staan ingeschreven aan verschillende faculteiten. Dit kan grote gevolgen hebben voor een student en zijn/haar loopbaan aan de universiteit. Daarnaast creëren deze verschillende regelingen onduidelijkheid onder studenten, iets dat eveneens ongewenst is.

Met de implementatie van het Tilburgs Onderwijs Profiel op komst, waarbij een minor aan een andere faculteit mogelijk wordt - en wat Fractie Front betreft gestimuleerd zou moeten worden - zal bovenstaande kwestie alleen maar groter worden.

Daarnaast zijn er verschillende ontwikkelingen gaande zoals een toekomstig uniform jaarrooster, OSIRIS als uniform studie-informatiesysteem op Tilburg University en het BEST-programma. Het lijkt het Fractie Front mede daarom een gelegen moment om dit probleem op te lossen door het invoeren van een universitaire *Richtlijn-OER*.

Minimum uniformeren waar noodzakelijk

Deze universitaire *Richtlijn-OER* is vergelijkbaar met een Europese richtlijn waarbij minimum eisen worden gesteld die landen naar eigen wens voldoende dienen te implementeren binnen een bepaalde termijn. Indien landen niet tijdig of niet juist implementeren, kan een burger zich alsnog beroepen op de Europese richtlijn, waardoor burgers altijd een minimum aan bescherming wordt geboden. Deze bescherming komt bij voorkeur vanuit de staat zelf, maar indien dit niet geboden wordt, heeft de burger altijd een minimum aan bescherming door terug te kunnen vallen op de richtlijn¹.

¹ Beginsel van rechtstreekse werking.

In dit voorstel is de richtlijn bedoeld om de brug te slaan tussen het streven naar de noodzakelijke uniformiteit van minimum regelgeving in de OER enerzijds en rekening houden met de facultaire systemen en tradities anderzijds. Het doel van een *Richtlijn-OER* is met klem niet eenmaking van alle regelgeving binnen Tilburg University, maar het nader tot elkaar brengen van minima. Hierbij staat het faculteiten te allen tijde vrij meer bescherming te bieden dan is neergelegd in de richtlijn.

Met minima worden in dezen louter procedurele regelingen bedoeld. Inhoudelijke zaken, individuele gevallen en gedetailleerde kwesties liggen zonder enige twijfel facultair en dienen hier ook gereguleerd te blijven. Voor de helderheid worden hieronder twee voorbeelden gegeven.

Voorbeeld 1

Een voorbeeld van een procedurele regeling is een uniforme regeling aangaande de minimale termijn tussen de uitslag van een tentamen en de daaropvolgende herkansing. Elke faculteit heeft in haar OER een regeling omtrent de nakijktermijn vastgesteld². TSB heeft hierbij tevens een termijn tussen de uitslag en de herkansing opgenomen in de OER³. Studenten hebben hierdoor altijd vijf werkdagen de tijd om te studeren voor een herkansing. Ook TLS zal hier vanaf aankomend collegejaar in voorzien met een soortgelijke regeling. Uit vele klachten blijkt dat er regelmatig onvoldoende tijd tussen de uitslag van een tentamen en de herkansing wordt geboden. Bovendien wordt de reguliere nakijktermijn van vijftien werkdagen, zoals in elke OER is opgenomen, regelmatig overschreden door docenten. Nadelige gevolgen hiervan komen bij de student terecht indien de herkansing spoedig volgt, terwijl er weinig consequenties lijken te volgen voor de docent.

Voorbeeld 2

In de huidige situatie heeft niet elke student recht op een zogenoemde *laatste vakregeling*. Door deze regeling kan een student die op één na alle tentamens van de bachelor met een goed gevolg heeft afgelegd onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een extra tentamengelegenheid⁴. Zo komt momenteel de absurde situatie voor dat studenten die een bijna overeenkomstig programma volgen, maar aan verschillende faculteiten staan ingeschreven andere rechten hebben. Met als gevolg dat de ene student door een extra tentamenkans door kan stromen naar de master, terwijl de andere student deze kans niet geboden wordt en daarmee vertraging oploopt.

Zo zijn er menig andere voorbeelden waar studenten hinder aan ondervinden door het ontbreken van, ongelijkheid van of onduidelijkheid over regelingen. Een niet limitatieve lijst van zaken die Fractie Front derhalve graag terugziet in een *Richtlijn-OER* is bijgevoegd in Bijlage 2.

Door een duidelijk gezamenlijk minimum regulering van faculteiten - vergelijkbaar met de gelijkheid omtrent becijfering van herkansingen na het behalen van een voldoende door de invoering van OSIRIS – hoeven zij niet elk het wiel opnieuw uit te vinden. Daarbij trekken zij door de structuur van een richtlijn gezamenlijk op daar waar dit kan, zonder facultaire aangelegenheden te schaden. Deze facultaire afstemming kan leiden tot efficiëntie. Aan studenten wordt duidelijkheid verschaft, waardoor nu bestaande ontevredenheid in de toekomst zal afnemen of verdwijnen.

Voorstel

Faculteiten bieden in de huidige situatie niet dezelfde basisrechten in de OER aan studenten. Regelmatig zijn minima ongelijk en soms ontbreken deze zelfs. Daarom stelt

² Zie bijlage 1.

³ Artikel 5.7 lid 1 huidige OER bachelor TSB.

⁴ Artikel 15 lid 4 sub a huidige OER bachelor TLS.

Fractie Front voor dat Tilburg University gaat werken met een *Richtlijn-OER*. Deze richtlijn is vergelijkbaar met een Europese richtlijn en bevat een minimum regulering die door faculteiten op eigen wijze geïmplementeerd dient te worden binnen de bepaalde termijn. Fractie Front acht de zaken genoemd in Bijlage 2 van belang om op te nemen in deze richtlijn, doch is deze bijlage niet limitatief. Bij het opstellen hiervan is het van groot belang dat decentrale medezeggenschap nauw wordt betrokken.

Aan deze *Richtlijn-OER* moet een implementatietermijn worden verbonden. Voorgesteld wordt een termijn van een jaar waarin de faculteiten de kans hebben in goed overleg en op een eigen manier de richtlijn te implementeren in de eigen OER.

Om situaties zoals geschetst in voorbeeld 1 te voorkomen is het van belang dat er enerzijds toezicht wordt gehouden op de naleving van de geïmplementeerde richtlijn. Anderzijds dient er tevens te worden toegezien op juiste en tijdige implementatie door faculteiten. Indien dit niet het geval is, kan een student zich alsnog op de richtlijn beroepen waardoor de minimum regulering geldend is voor elke student van Tilburg University. Dit voorstel zal leiden tot een minimum aan basisrechten voor elke student van Tilburg University. Daarbij kan het leiden tot efficiëntie met als resultaat dat aan studenten duidelijkheid wordt verschaft, waardoor nu bestaande ontevredenheid in de toekomst zal afnemen of verdwijnen.

Bijlage 1

Nakijktermijnen OER

- **TiSEM Artikel 3.12 lid 2 jo. Lid 3 OER Bachelor**

“2. De uitslag van een schriftelijke toets wordt binnen 15 werkdagen na afname van de toets door de examiner vastgesteld.

3. Niet tegenstaande het gestelde in lid 2 wordt de uitslag van de tentamens van vakken uit jaar 1, semester 1, binnen 10 werkdagen na afname van de toets door de examiner vastgesteld.”

- **TSB artikel 5.2 lid 3 jo. 5.7 lid 2 OER Bachelor**

“De tweede tentamengelegenheid van elke cursus vindt plaats tijdens of direct na afloop van de opvolgende onderwijsperiode met uitzondering van blok 4. De tweede tentamengelegenheid van dit blok vindt plaats na de eerste gelegenheid. Bij de planning van tentamens wordt ervoor zorg gedragen dat de uitslag van de eerste gelegenheid aan de studenten bekend is in elk geval vijf werkdagen voordat de tweede gelegenheid plaatsvindt.”

“Voor de uitslagen van schriftelijke tentamens geldt dat deze uiterlijk 15 werkdagen na de dag waarop het tentamen is afgelegd dienen te zijn vastgesteld door de examiner.”

- **TLS Artikel 20 lid 2 OER Bachelor**

“De examiner stelt de uitslag van een schriftelijk tentamen vast binnen vijftien werkdagen na de dag waarop het is afgelegd of waarop het uiterlijk ingeleverd moet worden, en verschaft de Centrale Studenten Administratie tegelijkertijd de nodige gegevens ten behoeve van de bekendmaking van de uitslag. De termijn van vijftien werkdagen geldt ook voor andere schriftelijke producties bijvoorbeeld werkstukken of papers.”

- **TSH artikel 6.5 lid 1 OER Bachelor**

“De examiner stelt de uitslag van een schriftelijk tentamen van een onderdeel vast binnen 15 werkdagen na de dag waarop het is afgelegd tenzij de opleidingsdirecteur oordeelt dat de jaarindeling of een andere regeling een nakijktermijn van 10 werkdagen noodzakelijk maakt.”

- **TST Artikel 5.5 lid 1 OER Bachelor**

“De examiner stelt de uitslag van een schriftelijk tentamen vast binnen 15 werkdagen na de dag waarop het is afgelegd, en verschaft de administratie van de faculteit de nodige gegevens ten behoeve van de bekendmaking van de uitslag. De uitslag zal bekend gemaakt worden middels de universitaire website. Voor het vaststellen van de uitslag van toetsing in de vorm van een werkstuk, paper of essay gelden afwijkende termijnen die worden beschreven in artikel 5.2 lid 5 en 6. OER Bachelor Theologie 2014-2015 School of Catholic Theology, Tilburg University 15 2. In afwijking van het bovenstaande dient de examiner de uitslag van een schriftelijk tentamen behorend bij een cursus van het tweede semester binnen vijf werkdagen vast te stellen.”

Bijlage 2

Zaken voor *Richtlijn-OER*

1. Doel van elke opleiding⁵ van Tilburg University

Met een uniform onderwijs profiel dient onder het doel van de opleiding een opsomming weergegeven te worden waaraan moet worden voldaan in het studietraject zodat dit in lijn is met het Tilburgs Onderwijs Profiel. Te denken aan:

- 21st century skills binnen het curriculum
- Kleinschaligheid
- De keuzemogelijkheid om zonder studievertraging een semester vrij te kiezen.

2. Fraude en Plagiaat

Een uniforme definitie van fraude en plagiaat. Tevens de procedure hieromtrent⁶.

3. Frequentie tentamens

- Binnen een regulier programma zou er een maximum van één tentamen per 24 uur moeten bestaan.
- Indien bovenstaande niet mogelijk is door roostering, wordt een maximum van drie tentamens per week aangehouden binnen een regulier programma.

4. Herkansingenbeleid

- Het aantal keer dat het is toegestaan voor een student die een tentamen voldoende heeft afgelegd alsnog een herkansingsmogelijkheid wordt geboden.
- Becijfering na het met een voldoende afronden van een tentamen en het benutten van bovenstaande mogelijkheid tot een herkansing.

5. Inzagemogelijkheden

Na elk schriftelijk tentamen dan wel schriftelijke productie dient er binnen redelijke termijn en minimaal 5 dagen (let wel; geen werkdagen) voor de herkansing een inzagemogelijkheid te bestaan voor de student.

6. Laatste vakregeling

Een student die op één na alle tentamens van de bachelor met een goed gevolg heeft afgelegd moet onder bepaalde voorwaarden in aanmerking kunnen komen voor een extra tentamengelegenheid.

7. Nakijktermijn

De nakijktermijn voor schriftelijke tentamens en producties dient maximaal 15 werkdagen te zijn. Indien de jaarindeling of een andere regeling (zoals hierboven) een kortere nakijktermijn noodzakelijk maakt dient de opleidingsdirecteur de bevoegdheid te hebben hiertoe te beslissen.

8. Voorbeeldtentamen en antwoordindicaties

Voor elk schriftelijk tentamen dient een student te kunnen weten wat er van hem of haar verwacht wordt (qua opzet en eventuele gokkanscorrectie). Er moet worden voorzien in een voorbeeldtentamen met antwoordindicatie geruime tijd voor het tentamen op Blackboard. *Op enkele faculteiten wordt is dit momenteel opgenomen in de Regels en Richtlijnen.*

⁵ Artikel 3.1 Nota Model Onderwijs- en Examenregeling 2015-2016 Universiteit Utrecht.

⁶ Artikel 5.14 Nota Model Onderwijs- en Examenregeling 2015-2016 Universiteit Utrecht.

Bijlage 3

Nota Model OER 2015-2016 Universiteit Utrecht

Nota Universiteitsraad

UR nummer 14.122	Corsanummer 14.30404
----------------------------	--------------------------------

Aan : Universiteitsraad **Van**

: College van Bestuur **Opsteller** :

Onderwerp : Model-Onderwijs- en examenregeling 2015-2016

Status : ter instemming/ ter kennisname

Behandeling in : commissie O&O d.d. 3 november 2014
universiteitsraad met CvB d.d. 10 november 2014

Kern van de inhoud

Jaarlijks actualiseert het CvB de model OER bachelor en master, zodat de decanen op basis van dit model de OER- en voor hun opleidingen kunnen vaststellen.

In het model 2015-2016 is sprake van:

- a) aanpassing van een aantal verplicht voorgeschreven bepalingen in de model- OER naar aanleiding van de vernieuwde Richtlijn Onderwijs (vernieuwing masterfase);
- b) aanpassingen n.a.v. nieuwe wetgeving
- c) technisch redactionele aanpassingen.

Verzoek aan de universiteitsraad

Ter instemming voor wat betreft de artikelen genoemd in de onderstaande toelichting onder 1 t/m 4 en 8. Ter kennisname voor wat betreft de overige artikelen.

De wijzigingen onder 1 t/m 4 vloeien voort uit de gewijzigde Richtlijn Onderwijs waarmee de universiteitsraad op 23 juni 2014 heeft ingestemd; als gevolg daarvan hebben de wijzigingen dus al de instemming van de raad.

De universiteitsraad heeft instemmingsrecht op de verplicht bij wijze van richtlijn voorgeschreven delen van de model-OER (rode tekst) voor zover de faculteitsraad daar instemmingsrecht op heeft. Dit vanuit het principe dat medezeggenschap de zeggenschap volgt. Het college van bestuur stelt de bij wijze van richtlijn voorgeschreven bepalingen vast; zodoende vervult de universiteitsraad (en niet de faculteitsraad) dan de medezeggenschapsrechten.

Na de universiteitsraad van 10 november stelt het CvB de modellen definitief vast, waarna zij als handreiking naar de decanen gaan.

Toelichting

Jaarlijks actualiseert het CvB de model Onderwijs- en examenregeling (OER) bachelor en master, zodat de decanen op basis van dit model de OER-en voor hun opleidingen kunnen vaststellen. In het model zijn zwarte en rode bepalingen opgenomen. Deze betekenen het volgende:

- artikel X = dit is een handreiking voor de wijze waarop dit onderwerp geregeld kan worden: de faculteit is vrij om hier van af te wijken. Het onderwerp moet wel beschreven worden in de onderwijs- en examenregeling.
- artikel X = de richtlijn onderwijs schrijft voor dat dit onderwerp op deze wijze geregeld moet worden. Dit is een uniforme regel binnen de UU en de faculteit is niet vrij om hier van af te wijken (tenzij daarvoor uitdrukkelijke toestemming van het college van bestuur is).

In de bijlagen treft u de geactualiseerde model-bachelorOER 2015-2016 en de model masterOER 2015-2016 (met daarin gemarkeerd de wijzigingen ten opzichte van 2014-2015).

In het model 2015-2016 is sprake van aanpassingen naar aanleiding van:

Aanpassingen n.a.v. vernieuwde richtlijn Onderwijs (vernieuwing masterfase)

1. **Toelatingscriteria master** (art. 2.1 lid 3 en 2.3 lid 3 masterOER)
Conform de vernieuwde richtlijn onderwijs zijn de toelatingscriteria gespecificeerd. In art. 2.1 lid 3 is toegevoegd dat aan de hand van de kerncompetenties wordt bezien of betrokkene in staat is om het masterprogramma met goed gevolg af te ronden binnen de nominale duur. In art. 2.3, derde lid is toegevoegd dat de toelatingscommissie op basis van een oordeel over de kerncompetenties tot een oordeel komt over de geschiktheid van de kandidaat om met voldoende inspanning binnen de daarvoor gestelde tijd de einkwalificaties van het masterprogramma te kunnen halen.
2. **Startmomenten master** (art. 2.3, vierde lid en art. 3.5, tweede lid masterOER)
Opgenomen is dat het masterprogramma één of twee keer per jaar start (geschrapt is eis uit de oude richtlijn dat CvB toestemming moet geven voor één startmoment).
3. **Beslistermijn toelatingscommissie** (art. 2.3 lid 6 masterOER)
Conform de vernieuwde richtlijn is opgenomen dat voor een niet numerus fixus opleiding de toelatingscommissie beslist binnen een termijn van 3 weken vanaf het moment dat het dossier compleet binnen is.
4. **Studiebegeleider** (art. 7.2, tweede lid masterOER)
Conform de vernieuwde richtlijn is opgenomen dat iedere student een studiebegeleider heeft die zorg draagt voor:
 - het bevorderen van het communitygevoel van studenten;
 - begeleiding bij keuzes in het programma;
 - begeleiding bij de oriëntatie op de arbeidsmarkt; dit in het kader van de mogelijkheden die het masterprogramma biedt op een goede oriëntatie op vervolgmogelijkheden na het programma.

Aanpassing n.a.v. nieuwe wetgeving:

5. **Feitelijke vormgeving Onderwijs** (art. 3.9 bachelor- en master OER)
De wet versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs schrijft voor dat in de Onderwijs- en examenregeling informatie opgenomen moet worden over de feitelijke vormgeving van het onderwijs (contacturen, werkvormen etc). Het nieuwe artikel 3.9 voorziet daarin. Het aantal contacturen wordt in het eerste lid opgenomen. Het tweede en derde lid verwijzen voor informatie over programmering, roosters etc. naar andere bronnen zoals de Onderwijscatalogus en Osiris student.
6. **Toelating met hbo-propedeuse** (art 2.1 bachelorOER)
De Wet kwaliteit in verscheidenheid hoger onderwijs bepaalt dat studenten met een hbo-propedeuse niet langer toelatingsrecht hebben: universiteiten mogen eisen dat de student met een hbo-propedeuse kennis van bepaalde vakken heeft.

In artikel 2.1 is daartoe een bepaling opgenomen. Opleidingen waar alle vwo-profielen toelating geven, kunnen kiezen uit twee alternatieven:

- de bezitter van een hbo-propedeuse heeft toegang tot de opleiding (de oude situatie)
- de bezitter van een hbo-propedeuse moet aantonen voldoende kennis op het daarbij vermelde niveau te bezitten van bepaalde vakken. Hiermee kunnen opleidingen bijvoorbeeld de eis stellen dat de a.s. student een Havo-diploma of een dergelijk certificaat in het volwassenonderwijs heeft met wiskunde A (of B) waarvoor het cijfer 6 of hoger is gehaald.

Opleidingen met profieleisen moeten aangeven van welke vakken de a.s. student voldoende kennis op het niveau van het vwo-eindexamen moet bezitten. Dat zijn in ieder geval de verplichte profielvakken; daarnaast kunnen als daar behoefte aan bestaat, ook andere vakken worden aangewezen.

7. **Extern lid examencommissie** (art. 5.2, tweede lid bachelor- en master OER) De wet versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs schrijft voor dat de examencommissie een extern lid moet hebben, d.w.z. een lid dat afkomstig is van buiten de desbetreffende (groep van) opleiding(en). Dit is opgenomen in art. 5.2 dat over de samenstelling van de examencommissie gaat.

Overige aanpassingen

8. **Grootschalige fraude** (art. 5.14, vijfde lid bachelor- en master OER)
In artikel art. 5.14 (fraude en plagiaat) is een nieuw vijfde lid opgenomen dat voorschrijft hoe omgegaan moet worden met grootschalige of georganiseerde fraude. Zodoende is er een soort 'crisisprotocol' waarin aangegeven is hoe te handelen als zich een dergelijke situatie voordoet. De in het artikel beschreven handelwijze (examencommissie verklaart desbetreffende tentamen ongeldig is en laat alle deelnemers binnen uiterlijk twee weken het tentamen overdoen) is in lijn met de jurisprudentie van het College van beroep voor de examens hierover. Omdat het wenselijk is dat dit 'crisisprotocol' binnen de hele UU wordt gehanteerd, is dit artikel verplicht voorgeschreven (rode tekst).

Technisch/ Redactionele aanpassingen

9. **Profileringsruimte** (art. 3.6 bachelor OER)
Aan de inhoudelijk eis t.a.v. het niveau van de profileringsruimte is aan de tekst toegevoegd dat deze "voor ten minste 15 studiepunten *op ten minste* verdiepend niveau". De huidige tekst kan worden gelezen als uitsluiting van gevorderd niveau, en dat is niet de bedoeling.
10. **Alfanumerieke resultaten in overeenstemming brengen met OSIRIS** (art. 5.4 bachelor + master-OER). De terminologie van de OER wordt in overeenstemming gebracht met de terminologie van OSIRIS.
11. **Reparatie: aanvullende of vervangende toets** (art. 5.5 bachelor- en master OER)
De tekst over het recht op een aanvullende of vervangende toets is in overeenstemming gebracht met de tekst uit de Richtlijn onderwijs. In de richtlijn is aangegeven dat reparatie uitsluitend aan de orde is bij een onvoldoende en dat het niet de bedoeling is om voldoende te herkansen.
12. **Definitie fraude** (art. 5.14, eerste lid bachelor- en master OER)
Op verzoek van faculteiten is verduidelijkt dat het ook degene die van te voren in het bezit stelt van de concept antwoorden op de vragen c.q. opgaven zich schuldig maakt aan fraude. Voorts zijn op verzoek van faculteiten enkele redactionele verduidelijkingen aangebracht en is toegevoegd dat het bezit van smartwatch of smartglasses tijdens een tentamen niet is toegestaan.
13. **Werkwijze na constatering fraude/plagiaat** (art. 5.14, 2^e lid bachelor- en master OER) In de OER was geregeld dat zowel examencommissie als student door de examiner op de hoogte gebracht worden bij plagiaat, maar dat alleen de examencommissie op de hoogte wordt gesteld bij fraude. Faculteiten hebben aangegeven dat zij graag zien dat ook de student op de hoogte wordt gesteld bij fraude. Dit is thans opgenomen in het tweede lid van art. 5.14.

14. **Vangnetregeling** (art. 8.1 bachelor- en master OER)

In art. 8.1 is opgenomen dat de decaan beslist in gevallen waarin de OER niet (duidelijk) voorziet of tot kennelijke onredelijke uitkomsten leidt. Voor zaken m.b.t. (de kwaliteit van) examinering is de examencommissie echter exclusief bevoegd en niet de decaan. Daarom is toegevoegd dat indien de beslissing op basis van de wet behoort tot de bevoegdheden van de examencommissie, de decaan het verzoek naar de examencommissie ter afhandeling stuurt.

Bijlagen:

1. model bachelorOER 2015-2016 (met daarin gemarkeerd de wijzigingen t.o.v. 2014-2015)
2. model masterOER 2015-2016 (met daarin gemarkeerd de wijzigingen t.o.v. 2014-2015)

Toelichting

Jaarlijks actualiseert het CvB de model Onderwijs- en examenregeling (OER) bachelor en master, zodat de decanen op basis van dit model de OER-en voor hun opleidingen kunnen vaststellen. In het model zijn zwarte en rode bepalingen opgenomen. Deze betekenen het volgende:

- artikel X = dit is een handreiking voor de wijze waarop dit onderwerp geregeld kan worden: de faculteit is vrij om hier van af te wijken. Het onderwerp moet wel beschreven worden in de onderwijs- en examenregeling.
- artikel X = de richtlijn onderwijs schrijft voor dat dit onderwerp op deze wijze geregeld moet worden. Dit is een uniforme regel binnen de UU en de faculteit is niet vrij om hier van af te wijken (tenzij daarvoor uitdrukkelijke toestemming van het college van bestuur is).

In de bijlagen treft u de geactualiseerde model-bachelorOER 2015-2016 en de model masterOER 2015-2016 (met daarin gemarkeerd de wijzigingen ten opzichte van 2014-2015).

In het model 2015-2016 is sprake van aanpassingen naar aanleiding van:

Aanpassingen n.a.v. vernieuwde richtlijn Onderwijs (vernieuwing masterfase)

1. **Toelatingscriteria master** (art. 2.1 lid 3 en 2.3 lid 3 masterOER)
Conform de vernieuwde richtlijn onderwijs zijn de toelatingscriteria gespecificeerd. In art. 2.1 lid 3 is toegevoegd dat aan de hand van de kerncompetenties wordt bezien of betrokkene in staat is om het masterprogramma met goed gevolg af te ronden binnen de nominale duur. In art. 2.3, derde lid is toegevoegd dat de toelatingscommissie op basis van een oordeel over de kerncompetenties tot een oordeel komt over de geschiktheid van de kandidaat om met voldoende inspanning binnen de daarvoor gestelde tijd de eindkwalificaties van het masterprogramma te kunnen halen.
2. **Startmomenten master** (art. 2.3, vierde lid en art. 3.5, tweede lid masterOER)
Opgenomen is dat het masterprogramma één of twee keer per jaar start (geschrapt is eis uit de oude richtlijn dat CvB toestemming moet geven voor één startmoment).
3. **Beslistermijn toelatingscommissie** (art. 2.3 lid 6 masterOER)
Conform de vernieuwde richtlijn is opgenomen dat voor een niet numerus fixus opleiding de toelatingscommissie beslist binnen een termijn van 3 weken vanaf het moment dat het dossier compleet binnen is.
4. **Studiebegeleider** (art. 7.2, tweede lid masterOER)
Conform de vernieuwde richtlijn is opgenomen dat iedere student een studiebegeleider heeft die zorg draagt voor:
 - het bevorderen van het communitygevoel van studenten;
 - begeleiding bij keuzes in het programma;
 - begeleiding bij de oriëntatie op de arbeidsmarkt; dit in het kader van de mogelijkheden die het masterprogramma biedt op een goede oriëntatie op vervolgmogelijkheden na het programma.

Aanpassing n.a.v. nieuwe wetgeving:

5. **Feitelijke vormgeving Onderwijs** (art. 3.9 bachelor- en master OER)
De wet versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs schrijft voor dat in de Onderwijs- en examenregeling informatie opgenomen moet worden over de feitelijke vormgeving van het onderwijs (contacturen, werkvormen etc). Het nieuwe artikel 3.9 voorziet daarin. Het aantal contacturen wordt in het eerste lid opgenomen. Het tweede en derde lid verwijzen voor informatie over programmering, roosters etc. naar andere bronnen zoals de Onderwijscatalogus en Osiris student.
6. **Toelating met hbo-propedeuse** (art 2.1 bachelorOER)
De Wet kwaliteit in verscheidenheid hoger onderwijs bepaalt dat studenten met een hbo-propedeuse niet langer toelatingsrecht hebben: universiteiten mogen eisen dat de student met een hbo-propedeuse kennis van bepaalde vakken heeft.

In artikel 2.1 is daartoe een bepaling opgenomen. Opleidingen waar alle vwo-profielen toelating geven, kunnen kiezen uit twee alternatieven:

- de bezitter van een hbo-propedeuse heeft toegang tot de opleiding (de oude situatie)
- de bezitter van een hbo-propedeuse moet aantonen voldoende kennis op het daarbij vermelde niveau te bezitten van bepaalde vakken. Hiermee kunnen opleidingen bijvoorbeeld de eis stellen dat de a.s. student een Havo-diploma of een dergelijk certificaat in het volwassenonderwijs heeft met wiskunde A (of B) waarvoor het cijfer 6 of hoger is gehaald.

Opleidingen met profieleisen moeten aangeven van welke vakken de a.s. student voldoende kennis op het niveau van het vwo-eindexamen moet bezitten. Dat zijn in ieder geval de verplichte profielvakken; daarnaast kunnen als daar behoefte aan bestaat, ook andere vakken worden aangewezen.

7. **Extern lid examencommissie** (art. 5.2, tweede lid bachelor- en master OER)

De wet versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs schrijft voor dat de examencommissie een extern lid moet hebben, d.w.z. een lid dat afkomstig is van buiten de desbetreffende (groep van) opleiding(en). Dit is opgenomen in art. 5.2 dat over de samenstelling van de examencommissie gaat.

Overige aanpassingen

8. **Grootschalige fraude** (art. 5.14, vijfde lid bachelor- en master OER)

In artikel art. 5.14 (fraude en plagiaat) is een nieuw vijfde lid opgenomen dat voorschrijft hoe omgegaan moet worden met grootschalige of georganiseerde fraude. Zodoende is er een soort 'crisisprotocol' waarin aangegeven is hoe te handelen als zich een dergelijke situatie voordoet. De in het artikel beschreven handelwijze (examencommissie verklaart desbetreffende tentamen ongeldig is en laat alle deelnemers binnen uiterlijk twee weken het tentamen overdoen) is in lijn met de jurisprudentie van het College van beroep voor de examens hierover. Omdat het wenselijk is dat dit 'crisisprotocol' binnen de hele UU wordt gehanteerd, is dit artikel verplicht voorgeschreven (rode tekst).

Technisch/ Redactionele aanpassingen

9. **Profileringsruimte** (art. 3.6 bachelor OER)

Aan de inhoudelijk eis t.a.v. het niveau van de profileringsruimte is aan de tekst toegevoegd dat deze "voor ten minste 15 studiepunten *op ten minste* verdiepend niveau". De huidige tekst kan worden gelezen als uitsluiting van gevorderd niveau, en dat is niet de bedoeling.

10. **Alfanumerieke resultaten in overeenstemming brengen met OSIRIS** (art. 5.4 bachelor + master-OER). De terminologie van de OER wordt in overeenstemming gebracht met de terminologie van OSIRIS.

11. **Reparatie: aanvullende of vervangende toets** (art. 5.5 bachelor- en master OER)

De tekst over het recht op een aanvullende of vervangende toets is in overeenstemming gebracht met de tekst uit de Richtlijn onderwijs. In de richtlijn is aangegeven dat reparatie uitsluitend aan de orde is bij een onvoldoende en dat het niet de bedoeling is om voldoende te herkansen.

12. **Definitie fraude** (art. 5.14, eerste lid bachelor- en master OER)

Op verzoek van faculteiten is verduidelijkt dat het ook degene die van te voren in het bezit stelt van de concept antwoorden op de vragen c.q. opgaven zich schuldig maakt aan fraude. Voorts zijn op verzoek van faculteiten enkele redactionele verduidelijkingen aangebracht en is toegevoegd dat het bezit van smartwatch of smartglasses tijdens een tentamen niet is toegestaan.

13. **Werkwijze na constatering fraude/plagiaat** (art. 5.14, 2^e lid bachelor- en master OER)

In de OER was geregeld dat zowel examencommissie als student door de examiner op de hoogte gebracht worden bij plagiaat, maar dat alleen de examencommissie op de hoogte wordt gesteld bij fraude. Faculteiten hebben aangegeven dat zij graag zien dat ook de student op de hoogte wordt gesteld bij fraude. Dit is thans opgenomen in het tweede lid van art. 5.14.

Model Onderwijs- en examenregeling

Bacheloropleiding 20145-20156

Inhoud:

PARAGRAAF 1 – ALGEMENE BEPALINGEN	3
art. 1.1 – toepasselijkheid van de regeling	3
art. 1.2 – begripsbepalingen.....	3
PARAGRAAF 2 – VOOROPLEIDING	4
art. 2.1 – Toelating.....	4
art. 2.2 – Taaleis bij buitenlands diploma.....	4
art. 2.3 - colloquium doctum.....	5
PARAGRAAF 3 – INHOUD EN INRICHTING VAN DE OPLEIDING.....	6
art. 3.1 – doel van de opleiding.....	6
art. 3.2 – vorm van de opleiding	6
art. 3.3 – taal waarin de opleiding wordt verzorgd.....	6
art. 3.4 – studielast.....	7
art. 3.5 – major.....	7
art. 3.6 – profileringsruimte, minor	7
art. 3.7 – onderdelen elders	7
PARAGRAAF 4 – ONDERWIJS	10
art. 4.1 – cursus.....	10
art. 4.2 – ingangseisen cursussen; voorkennis	10
art. 4.3 - inschrijving voor cursussen.....	10
art. 4.4 – aanwezigheids- en inspanningsverplichting	10
art. 4.5 – deelname aan cursussen; voorrangregels.....	10
PARAGRAAF 5 – TOETSING.....	12
art. 5.1 – algemeen.....	12
art. 5.2. - examencommissie.....	12
art. 5.4 – cijfers	13
art. 5.5 – reparatie: aanvullende of vervangende toets	13
art. 5.6 – toetsvorm	13
art. 5.7 – mondelinge toetsen.....	13
art. 5.8 – toetsvoorziening bijzondere gevallen	13
art. 5.9 – termijn beoordeling	14
art. 5.10 – geldigheidsduur	14
art. 5.11 – inzagerecht	14
Art. 5.12 – bewaartermijn toetsen.....	14
art. 5.13 – vrijstelling	14
art. 5.14 – fraude en plagiaat	15
PARAGRAAF 6 – EXAMEN	17
art. 6.1 – examen	17
art. 6.2 – judicium cum laude	17
art. 6.3 – graad	18
art. 6.4 – honours.....	18
art. 6.5 – getuigschrift.....	18
Art. 6.6 – final Grade Point Average (GPA)	18
PARAGRAAF 7 – STUDIEBEGELEIDING.....	19
art. 7.1 – studievoortgangsadministratie.....	19
art. 7.2 – studiebegeleiding	19
art. 7.3 – handicap	19
art. 7.4 – (bindend) studieadvies	19
PARAGRAAF 8 – OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN.....	21
art. 8.1 – vangnetregeling	21
art. 8.2 – cum laude voor studenten die voor 1 september 2011 zijn gestart.....	21
art. 8.3 – wijziging.....	21
art. 8.4 – bekendmaking	21
art. 8.5 – inwerkingtreding	21
BIJLAGE	22
1. Verplichte onderdelen Major	22
2. Keuzeonderdelen Major	22
3. Gelijkwaardige vooropleidingen	22
4. Inhoud honoursprogramma	23

In de Onderwijs- en Examenregeling zijn de opleidingsspecifieke rechten en plichten opgenomen van studenten enerzijds en de Universiteit Utrecht anderzijds. In het (algemene universitaire) Studentenstatuut staan de rechten en plichten die voor alle studenten gelden.

Deze regeling is vastgesteld door de decaan van de Faculteit op (datum) met instemming van de faculteitsraad d.d. (datum)

PARAGRAAF 1 – ALGEMENE BEPALINGEN

art. 1.1 – toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling geldt voor het studiejaar 2013⁵-2014⁶ en is van toepassing op het onderwijs, de toetsen en het examen van de bacheloropleiding(hierna te noemen: de opleiding) en op alle studenten die voor de opleiding staan ingeschreven.

De opleiding wordt verzorgd door de Undergraduate School van⁴ binnen de faculteit, hierna te noemen: de faculteit.

art. 1.2 – begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- b. student: degene die is ingeschreven aan de universiteit voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- c. studiepunt: eenheid uitgedrukt in ECTS, waarbij een studiepunt gelijk staat aan 28 uur studeren;
- d. gedragscode taal: de op grond van art. 7.2 sub c van de wet door het college van bestuur vastgestelde gedragsregels ten aanzien van het verzorgen van het onderwijs en de examens in een andere taal dan het Nederlands;
- e. opleiding: de bacheloropleiding genoemd in art. 1.1 van deze regeling, bestaande uit een samenhangend geheel van onderwijseenheden
- f. onderdeel: een onderwijseenheid (cursus) van de opleiding, opgenomen in de Universitaire Onderwijscatalogus;
- g. toets: tentamen als bedoeld in art. 7.10 van de wet;
- h. examen: het afsluitend bachelorexamen van de opleiding dat met goed gevolg is afgelegd als aan alle verplichtingen van de gehele bacheloropleiding is voldaan;
- i. Universitaire Onderwijscatalogus: het onder verantwoordelijkheid van het college van bestuur gehouden register van de binnen de universiteit verzorgde cursussen;
- j. portfolio: de verzameling documenten m.b.t. de prestaties van de student binnen de door hem gekozen opleiding;
- k. contract onderwijsvoorzieningen: het door de onderwijsdirecteur (of andere functionaris namens de opleiding) en gehandicapte student afgesloten contract waarin is vastgelegd op welke noodzakelijke en redelijke voorzieningen de student recht heeft;
- l. Internationaal Diploma Supplement: de bijlage bij het bachelorgetuigschrift waarin een toelichting is opgenomen m.b.t. de aard en de inhoud van de opleiding (mede in internationale context).

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

⁴-Het onderwijsinstituut

PARAGRAAF 2 – VOOROPLEIDING

Voor opleidingen waar alle vwo-profielen toelating geven:

art. 2.1 – Toelating

1. Naast de in de wet genoemde diploma's die toegang geven tot de opleiding, heeft de bezitter van het diploma van een in de bijlage onder 3 vermelde gelijkwaardige vooropleiding toegang tot de opleiding.

~~1-2.~~ De bezitter van een diploma van met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool, kan pas inschrijven voor de opleiding nadat is aangetoond dat hij of zij voldoende kennis op het daarbij vermelde niveau bezit van de volgende vakken:

.....(vak)(niveau)

Alternatief: De bezitter van een diploma van met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool, heeft toegang tot de opleiding.

Voor opleidingen waar alleen bepaalde vwo-profielen toelating geven:

art. 2.1 – Toelating

1. Naast de in de wet genoemde diploma's die toegang geven tot de opleiding, heeft de bezitter van het diploma van een in de bijlage onder 3 vermelde gelijkwaardige vooropleiding toegang tot de opleiding mits voldaan is aan voorwaarden genoemd in het tweede lid.

2. Degene die niet een diploma met het vwo-profiel heeft (dat direct toelating geeft tot de opleiding), maar wel een gelijkwaardig diploma dat op grond van de wet of op grond van het eerste lid toegang geeft, ~~dan wel een diploma van met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool~~, kan pas inschrijven voor de opleiding nadat is aangetoond dat hij of zij voldoende kennis op het niveau van het vwo-eindexamen bezit van de volgende vakken van het verplichte vwo-profiel:

.....

~~3.~~ Degene die niet een diploma met het vwo-profiel heeft (dat direct toelating geeft tot de opleiding), maar wel een diploma van met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool, kan pas inschrijven voor de opleiding nadat is aangetoond dat hij of zij voldoende kennis op het niveau van het vwo-eindexamen bezit van de volgende vakken:

.....

~~3-4.~~ Deficiënties in de vooropleiding in de in het tweede lid genoemde vakken kunnen worden vervuld door het afleggen van de desbetreffende toetsen bij Boswell Bèta of de Centrale Commissies Voortentamen Biologie / Natuurkunde / Scheikunde / Wiskunde. De examencommissie kan in bijzondere gevallen een universitair docent in het desbetreffende vak belasten met het afnemen van een of meer toetsen.

art. 2.2 – Taaleis bij buitenlands diploma

De bezitter van een buitenlands diploma kan pas inschrijven:

- nadat voldaan is aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal door het met goed gevolg afleggen van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma 2 dan wel het certificaat Nederlands als Vreemde Taal, 'Profiel Academische Taalvaardigheid' (PAT) of 'Profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs' (PTHO), en²
- nadat is aangetoond dat voldaan is aan de eis van voldoende beheersing van de Engelse taal op het niveau van het Nederlandse vwo-examen.
Deficiënties in de vooropleiding in Engels worden voor aanvang van de opleiding vervuld door het afleggen van één de volgende toetsen:

² Voor een Engelstalige bacheloropleiding kan ad a vervallen.

- IELTS (International English Language Testing System), academic module. De minimum vereiste IELTS score (overall band) moet zijn: 6.0 met ten minste 5.5 voor het onderdeel 'writing'.
- TOEFL (Test Of English as a Foreign Language). De minimum vereiste TOEFL score is: 83 (internet-based test).
- Cambridge EFL (English as a Foreign Language) Examinations, met een van de volgende certificaten:
 - Cambridge Certificate in Advanced English; minimum score: C;
 - Cambridge Certificate of Proficiency in English; minimum score: C.

art. 2.3 - colloquium doctum

Het toelatingsonderzoek, bedoeld in art. 7.29 van de wet, heeft betrekking op de volgende vakken op het daarbij vermelde niveau:

.....
.....

PARAGRAAF 3 – INHOUD EN INRICHTING VAN DE OPLEIDING

art. 3.1 – doel van de opleiding³

1. Met de opleiding wordt beoogd:
 - o kennis, vaardigheid en inzicht op het gebied van, en het bereiken van de eindkwalificaties genoemd in het tweede lid.
 - o **academische vorming. Hieronder wordt verstaan het ontwikkelen van competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) ten aanzien van:**
 - academisch denken, handelen en communiceren;
 - hanteren van relevant wetenschappelijk instrumentarium;
 - (wetenschappelijk) communiceren in de eigen taal;
 - hanteren van specifieke kennis van een vakgebied in een bredere wetenschappelijke, wetenschapsfilosofische, en maatschappelijk/culturele context
 - gedragsnormen die gelden tijdens de studie en binnen de wetenschap.
 - o voorbereiding op een verdere studieloopbaan
Studenten worden vanaf het eerste bachelorjaar vertrouwd gemaakt met theorie en praktijk van wetenschappelijk onderzoek.
2. De afgestudeerde:
 - o heeft kennis van en inzicht in het vakgebied, in het bijzonder.....
 - o heeft kennis van en inzicht in de theoretische en methodologische grondslagen van
 - o beschikt over algemene academische vaardigheden, in het bijzonder met betrekking tot:
 - o is in staat om kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien
 - o kan een praktijkvraag of probleem op het vakgebied herformuleren tot een duidelijke en onderzoekbare probleemstelling; de daarin vervatte begrippen op adequate wijze operationaliseren; een onderwerp zowel theoretisch als empirisch bestuderen, in onderlinge samenhang; het resultaat weergeven in een coherent betoog dat wordt afgesloten met een heldere, synthetiserende conclusie; de resultaten gebruiken voor het beantwoorden van de praktijkvraag of het bijdragen aan verheldering en zo mogelijk oplossing van het probleem; vormt een oordeel dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaalmaatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
 - o is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.
 - o bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een masteropleiding aan te gaan.

art. 3.2 – vorm van de opleiding

De opleiding wordt voltijds verzorgd.

(alternatief 1: De opleiding wordt zowel voltijds als in deeltijd verzorgd)

(alternatief 2: de opleiding wordt zowel voltijds, in deeltijd als duaal verzorgd)

(alternatief 3: de opleiding wordt zowel voltijds als duaal verzorgd).

art. 3.3 – taal waarin de opleiding wordt verzorgd

De opleiding wordt in het Nederlands verzorgd.

[alternatief 1 voor Engelstalige bacheloropleiding: De opleiding wordt in het Engels verzorgd.

Daarbij is de gedragscode Taal van de Universiteit Utrecht van toepassing].

[alternatief 2 als de opleiding in het Nederlands wordt verzorgd, maar onderdelen van de opleiding ook in het Engels aangeboden worden omdat de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt:

1. De opleiding wordt in het Nederlands verzorgd.

2. In afwijking van het eerste lid kunnen een of meer onderdelen van de opleiding in het Engels worden verzorgd indien de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt.

³ Deze algemene tekst specificeren voor de opleiding en omschrijven d.m.v. 'Dublin descriptor'.

art. 3.4 – studielast

1. De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten.
2. De opleiding omvat onderdelen op gevorderd niveau⁴ met een studielast van ten minste 45 studiepunten (in major en profileringsruimte samen).

art. 3.5 – major

1. De opleiding omvat een gedeelte (major) met een studielast van .. studiepunten⁵, dat betrekking heeft op⁶ Daarvan zijn de in de bijlage onder 1 aangewezen onderdelen met een totale studielast van studiepunten verplicht⁷.
2. De overige onderdelen van de major worden door de student gekozen uit de in de bijlage onder 2 aangewezen onderdelen.
3. Van de major dienen onderdelen die mede betrekking hebben op de wetenschappelijke en maatschappelijke context van⁸ met een studielast van ten minste ... studiepunten deel uit te maken.
4. De onderdelen van de major dienen voor ten minste ... studiepunten op verdiepend niveau te liggen en voor ten minste ... studiepunten op gevorderd niveau.
5. **Onderdeel van de major is een thesis met een studielast van(ten minste 7,5 studiepunten), waarbij de student de mogelijkheid heeft een afrondend werkstuk te maken als proeve van bekwaamheid waarin vereiste kennis, vaardigheden en attitudes samenkomen⁹.**

art. 3.6 – profileringsruimte, minor

1. De opleiding omvat een profileringsruimte, waarin de student onderdelen kiest met een totale studielast van ten minste 45 studiepunten¹⁰.
2. De onderdelen van de profileringsruimte dienen voor ten minste 15 studiepunten op ten minste verdiepend niveau te liggen.
3. Voor keuze komen in **aanmerking onderdelen opgenomen in de Universitaire Onderwijscatalogus**, tenzij er naar het oordeel van de examencommissie sprake is van inhoudelijke dubbeling met betrekking tot eerder door de student afgelegde onderdelen. Voorts komen voor keuze in aanmerking - onder goedkeuring van de examencommissie - onderdelen verzorgd door een andere Nederlandse of een buitenlandse universiteit dan wel van een bekostigde of aangewezen Nederlandse instelling voor hoger beroepsonderwijs. De examencommissie bepaalt daarbij welk niveau deze onderdelen hebben. De examencommissie onthoudt goedkeuring als er naar haar oordeel sprake is van inhoudelijke dubbeling met betrekking tot eerder door de student afgelegde onderdelen. Indien onderdelen inhoudelijk geheel of gedeeltelijk overlappen kan de examencommissie de inbreng van deze onderdelen voor het examen beperken door aftrek van studiepunten naar rato van de overlap.
4. Indien de student een samenhangend geheel van onderdelen kiest, dat door een faculteit onderwijsinstituut wordt verzorgd onder de aanduiding "minor" (zie www.uu.nl/university/minors), wordt deze aanduiding op het getuigschrift van zijn examen vermeld.

art. 3.7 – onderdelen elders

1. Voorwaarde voor het behalen van het getuigschrift van het bachelorexamen van de opleiding is dat ten minste de helft¹¹ van het onderwijsprogramma is behaald via onderdelen verzorgd door de Universiteit Utrecht.

⁴ zie art. 4.1

⁵ Ten minste 90 en ten hoogste 135 studiepunten.

⁶ de omschrijving dient overeen te stemmen met die van het (hoofd)vakgebied van de opleiding

⁷ Van de major zijn maximaal 75 studiepunten verplichte majeuregebonden cursussen en voor het overige majeuregebonden keuzecursussen.

⁸ cf. de omschrijving van het (hoofd)vakgebied van de opleiding

⁹ De thesis is niet verplicht als de opleiding door middel van een (afstudeer)portfolio of de gebundelde verzameling van eindproducten/toetsen van de (doorlopende) leerlijnen aantoont dat het geheel van beoogde eindkwalificaties van de bachelor is gerealiseerd.

¹⁰ gelijk aan het verschil tussen 180 en de studielast van de major

¹¹ optie: 2/3e

2. Onderdelen die tijdens de opleiding elders behaald worden, kunnen uitsluitend met voorafgaande toestemming van de examencommissie worden ingebracht in het examenprogramma van de student.
3. Voor onderdelen die voorafgaand aan de start van de bacheloropleiding zijn behaald aan een instelling voor hoger onderwijs, kan slechts op grond van art. 5.12 vrijstelling worden verleend.

art. 3.8 – honoursprogramma¹² (Naam programma opnemen)

1. Het honoursprogramma heeft een studielast van studiepunten¹³. Daarvan worden onderdelen met een totale studielast van ... studiepunten in de major gevolgd en ... onderdelen met een totale studielast van ... studiepunten in de profileringsruimte. **Onderdeel van het honoursprogramma is een honours-thesis met een studielast van (ten minste 7½ studiepunten).** De samenstelling van het programma is vermeld in bijlage 4. Het honoursprogramma kent voorts de volgende extra-curriculaire activiteiten:.....**(maximaal 15 studiepunten).** **Van elke honoursstudent wordt actieve deelname verwacht aan extracurriculaire activiteiten binnen de honourscommunity.** **Studenten doen internationale ervaring op in het honoursprogramma**, in de vorm van(invullen wat van toepassing is, bijv: een studiereis/ een summerschool/ een onderdeel van het honoursprogramma dat gevolgd wordt aan een buitenlandse universiteit, etc).
- .
2. De selectie van kandidaten en de toelating tot het programma is opgedragen aan de selectiecommissie van het programma.
De kandidaat ontvangt een toelatings- c.q. afwijzingsbeslissing tot het honoursprogramma. Hierin wordt gewezen op de bezwaarmogelijkheid bij het college van bestuur.
3. Instroom in het honoursprogramma is mogelijk bij.....¹⁴
4. Bij de selectie voor deelname aan het honoursprogramma gelden de volgende criteria¹⁵:
 - a. eindexamengemiddelde middelbare school van 7½ of hoger
 - a. voldoende intellectuele capaciteiten (o.a. blijkend uit cijfers, in het bijzonder wiskunde, etc)
 - b. aantoonbaar gemotiveerd voor het programma (ondermeer blijkend uit heldere motivatiebrief)
 - c. goed op de hoogte van de inhoud van het programma
 - d. aantoonbare belangstelling voor extra activiteiten (ondermeer op basis van CV)
 - e. bereid en gewend hard te werken: blijkend uit studieresultaten en studievoortgang in de vooropleiding
 - f. interesse op het gebied van
 - g. brede intellectuele belangstelling, blijkend uit de brief en uit het selectiegesprek
 - h. communicatief vaardig, blijkend uit het selectiegesprek
 - i. aanbeveling middelbare school
 - j. voldoende Engelse taalvaardigheid
5. Studenten worden na afloop van een studiejaar verwijderd uit het honoursprogramma indien zij¹⁶:
 - niet nominaal studeren, of
 - meer dan één vak in het betreffende studiejaar niet hebben gehaald, of

¹² ~~Als deze bepaling alleen geldt voor degenen die in 2013-2014 starten, moet in hoofdstuk 8 het volgende artikel worden opgenomen: In afwijking van artikel 3.8 blijft voor studenten die reeds voor 2013-2014 waren ingeschreven voor een honoursprogramma, artikel 3.8 van de Onderwijs- en examenregeling 2012-2013 van toepassing zolang zij dat programma volgen.~~

¹³ **Het honoursprogramma omvat ten minste zes onderdelen van 7,5 studiepunten, waarvan minimaal 7,5 studiepunten voor een honoursthesis**

¹⁴ Invullen wat van toepassing is, bijvoorbeeld:

- bij aanvang van het eerste jaar van de opleiding
- instroom is tevens mogelijk bij de start van 2^e semester (2^e jaar etc).
- er is geen instroom meer mogelijk na het 1^e jaar
- etc.

¹⁵ Kies welke criteria van toepassing zijn, c.q. voeg zelf criteria toe.

¹⁶ Kies welke criteria van toepassing zijn, c.q. voeg zelf criteria toe

- geen cijfergemiddelde van minimaal een (7, 7½ of ander gemiddelde) hebben gehaald, of
 - niet actief hebben geparticipeerd in de extra activiteiten
- De onderwijsdirecteur beslist over verwijdering en betreft in zijn oordeel eventuele bijzondere persoonlijke omstandigheden die door de student na intreden zo spoedig als redelijkerwijs kan worden verlangd bij hem zijn gemeld.

art. 3.9 – feitelijke vormgeving onderwijs

1. Het aantal contacturen voor de opleiding (aantal geprogrammeerde contacturen voor de verschillende cursussen en daarbovenop de geprogrammeerde of genormeerde begeleidingstijd) bedraagt:
 - voor jaar 1: gemiddeldtot.... uur/ week
 - voor jaar 2: gemiddeldtot.... uur/ week
 - voor jaar 3: gemiddeldtotuur/ week.
2. In de Universitaire Onderwijscatalogus (alternatief: in de studiewijzers/ de digitale leeromgeving, Blackboard) is van elke cursus aangegeven:
 - a. de programmering van de onderwijsactiviteiten
 - b. de roosters en programmering van de uren
 - c. de geprogrammeerde contacttijd per cursus
 - d. de overige gestructureerde contacturen voor de algemene begeleiding van studenten (stage- en scriptiebegeleiding, tutoraat, studiebegeleiding, etc.) waarbij een docent/medewerker dat uur beschikbaar is voor de student
 - e. waar en wanneer de tentamens en aanvullende toetsen van de cursussen plaatsvinden.
3. De student kan de roosters van het onderwijs waarvoor hij staat ingeschreven, inzien op Osiris Student. Voorts kan de student in Osiris Student zien waar en wanneer de tentamens en aanvullende toetsen van de cursussen waarvoor hij staat ingeschreven, plaatsvinden.

PARAGRAAF 4 – ONDERWIJS

art. 4.1 – cursus

1. Voor de onderdelen van de opleiding worden cursussen verzorgd met een studielast van zeven en een halve studiepunten of een veelvoud daarvan.
2. Alle cursussen die deel uit kunnen maken van de opleiding zijn opgenomen in de Universitaire Onderwijscatalogus.
3. Een cursus wordt verzorgd op een van de volgende niveaus:
 - inleidend: 1
 - verdiepend: 2
 - gevorderd: 3.

art. 4.2 – ingangseisen cursussen; voorkennis

1. Aan de volgende onderdelen van de major kan eerst worden deelgenomen nadat voor de daarbij vermelde cursussen een voldoende is behaald:
..... : na behalen van,, en
.....: na behalen van enz.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid wordt in de Universitaire Onderwijscatalogus bij elke cursus aangegeven welke voorkennis gewenst is om daaraan met goed gevolg te kunnen deelnemen.

art. 4.3 - inschrijving voor cursussen

Aan een cursus kan pas worden deelgenomen nadat de student zich tijdig daarvoor via OSIRIS-student heeft inschreven. Zie: www.uu.nl/inschrijfperiodes.

art. 4.4 – aanwezigheids- en inspanningsverplichting

1. Van elke student wordt actieve deelname verwacht aan de cursus waarvoor hij staat ingeschreven.
2. Naast de algemene eis dat de student actief participeert in het onderwijs, worden de aanvullende eisen per onderdeel in de Universitaire Onderwijscatalogus omschreven.
3. Bij een kwalitatief of kwantitatief onvoldoende deelname kan de cursuscoördinator de student uitsluiten van verdere deelname aan de cursus of een gedeelte daarvan.

art. 4.5 – deelname aan cursussen; voorrangregels

1. In de Universitaire Onderwijscatalogus wordt aangegeven voor hoeveel studenten een cursus ten hoogste wordt verzorgd.
2. Deelname vindt plaats in de volgorde van inschrijving, met dien verstande dat voor de opleiding ingeschreven studenten voorrang genieten bij de cursussen, die behoren tot het verplichte deel van hun major. *[c.q. minor]*
[Alternatief: Toelating voor de cursussen met een beperkte capaciteit vindt plaats op basis van vooraf vastgestelde en gepubliceerde toelatingscriteria en voorrangregels, met dien verstande dat voor de opleiding ingeschreven studenten voorrang genieten bij de cursussen die behoren tot het verplichte deel van hun major].
3. *[optie: naast de in het tweede lid geformuleerde algemene voorrangregel, geschiedt toelating voor cursussen met een beperkte capaciteit op basis van de volgende, specifieke, voorrangregels:*
 - *studenten die een cursus herhalen omdat zij deze niet met goed gevolg hebben afgerond ten gevolge van een overmachtsituatie hebben voorrang bij de desbetreffende cursus;*
 - *.....].*

art. 4.6 – afsluiten cursussen internationale studenten voor onderwijsvrije periode kerst

In bijlage 5 zijn de cursussen opgenomen die internationale studenten in periode 2 voor de onderwijsvrije periode rond kerst kunnen afronden.

PARAGRAAF 5 – TOETSING

art. 5.1 – algemeen

1. Tijdens de cursus wordt de student op academische vorming getoetst en wordt getoetst of de student in voldoende mate de gestelde leerdoelen bereikt.
2. In de Universitaire Onderwijscatalogus staat beschreven aan welke prestaties de student moet voldoen om de cursus met succes af te ronden en wat de criteria zijn waarop de student beoordeeld wordt.
3. Iedere cursus bevat meerdere toetsmomenten. Uiterlijk halverwege de cursusduur is er een moment waarop de docent de vorderingen van de student evalueert en aan hem kenbaar maakt.
4. De toetsing van de student is afgerond bij het einde van de cursus.
5. In het Reglement¹⁷ van de examencommissie (zie:) staat de gang van zaken bij toetsing beschreven.

art. 5.2. - examencommissie

1. De decaan stelt voor elke opleiding of groep van opleidingen een examencommissie in en draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
2. De decaan benoemt de voorzitter en de leden van de examencommissie voor een termijn van drie jaar op basis van hun deskundigheid op het terrein van de betreffende opleiding(en) of het terrein van toetsing, waarbij:
 - ten minste één lid is afkomstig van buiten de desbetreffende (groep van) opleiding(en), en
 - ten minste één lid als docent verbonden is aan de desbetreffende (groep van) opleiding(en).Herbenoeming is mogelijk. Alvorens tot benoeming over te gaan, hoort de decaan de leden van de desbetreffende examencommissie.
3. Als lid of voorzitter van de examencommissie kan niet benoemd worden diegene die een managementfunctie met financiële verantwoordelijkheid bekleedt of bestuurlijke (deel)verantwoordelijkheid voor een onderwijsprogramma heeft. Hieronder worden in ieder geval verstaan: de decaan, vice-decaan, directeur/hoofd/manager van een departement, lid van een departementaal management/bestuursteam, directeur/hoofd/manager van een afdeling, lid van een afdelings- management/bestuursteam, lid/voorzitter van de board of studies van de Graduate School of Undergraduate School en de onderwijsdirecteur.
4. Het lidmaatschap van de examencommissie eindigt bij het verstrijken van de benoemingstermijn. Voorts wordt aan de voorzitter en de leden door de decaan op eigen verzoek ontslag verleend. De voorzitter en de leden worden door de decaan ontslagen, indien zij niet meer voldoen aan de vereisten genoemd in lid 2 of lid 3 van dit artikel. Voorts kan de decaan de voorzitter en de leden ontslaan indien is gebleken dat zij de wettelijke taken onvoldoende uitvoeren.
5. De decaan maakt de samenstelling van de examencommissie(s) aan de studenten en docenten bekend.

art. 5.3. – toetsing thesis

1. De toetsing van de in artikel 3.5 lid 5 bedoelde thesis wordt verricht door ten minste twee examinatoren (de desbetreffende begeleider en een tweede beoordelaar).
2. Indien de thesis in meertallen wordt geschreven, krijgt elke student op grond van diens expliciet gemaakte bijdrage een individuele beoordeling.

¹⁷ Ook wel 'Regels en Richtlijnen' genoemd.

art. 5.4 – cijfers

1. Cijfers worden gegeven op een schaal van 1 tot en met 10. De eindbeoordeling van een cursus is voldoende dan wel onvoldoende, in cijfers uitgedrukt: 6 of hoger, respectievelijk 5 of lager. Het cijfer 5 wordt niet van decimalen voorzien.
Optioneel: De overige cijfers worden uitsluitend in hele of halve getallen uitgedrukt.
2. Alf numerieke resultaten worden in onderstaande gevallen toegekend:
 - de student die staat ingeschreven voor een cursus en ~~aan geen enkel niet aan een~~ toetsonderdeel heeft deelgenomen, ~~ontvangt een ND (Niet Deelgenomen)~~ dan wel Alternatief: de student die staat ingeschreven voor een cursus en niet aan een toetsonderdeel heeft deelgenomen, ontvangt een NV (Niet Verschenen); in geval wegens overmacht niet is deelgenomen aan de toets, ontvangt de student een ND (Niet Deelgenomen);
 - de student die niet aan alle toetsonderdelen heeft deelgenomen, ontvangt een NVD (Niet VolDaan);
 - indien de student heeft voldaan aan een onderdeel, maar hier geen cijfer voor ontvangt, kan de student een V (Voldoende) als resultaat worden toegekend;
 - indien de student niet heeft voldaan aan een onderdeel, maar hier geen cijfer voor ontvangt, kan de student een ONV (Onvoldoende) als resultaat worden toegekend
 - de student aan wie vrijstelling is verleend door de examencommissie ontvangt een VR (VRijstelling);
 - indien fraude is geconstateerd door de examencommissie, kan de student een FR (FRaude) als resultaat worden toegekend.

art. 5.5 – reparatie: aanvullende of vervangende toets

~~Indien de student aan alle inspanningsverplichtingen tijdens de cursus heeft voldaan en hem niettemin geen voldoende is toegekend, maar wel het eindcijfer van ten minste een 4,0, wordt hij uitsluitend bij een onvoldoende eindbeoordeling van ten minste een vier, eenmaal in de gelegenheid gesteld een aanvullende of een vervangende toets af te leggen.~~

art. 5.6 – toetsvorm

1. Toetsing binnen een cursus vindt plaats op de wijze als vermeld in de Universitaire Onderwijscatalogus.
2. Op verzoek kan de examencommissie toestaan dat een toets op een andere wijze dan krachtens het eerste lid is bepaald, wordt afgelegd.

art. 5.7 – mondelinge toetsen

1. Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getoetst, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
2. Het mondeling afnemen van een toets is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

art. 5.8 – toetsvoorziening bijzondere gevallen

1. Indien een student voor het behalen van het bachelorexamen nog ten hoogste één (eerder afgelegd maar niet met goed gevolg voltooid) onderdeel van maximaal 7,5 studiepunten nodig heeft en het niet verlenen van een individuele toetsvoorziening aantoonbaar tot een studievertraging van meer dan een semester leidt, kan hij desgevraagd in aanmerking komen voor een individuele toetsvoorziening.
2. Indien het niet verlenen van een individuele toetsvoorziening zou leiden tot een 'bijzonder geval van onbillijkheid van overwegende aard' kan de examencommissie besluiten een toetsvoorziening toe te kennen.

3. Verzoeken om een bijzondere toetsvoorziening moeten zo snel mogelijk met bewijsstukken worden ingediend bij de examencommissie.

art. 5.9 – termijn beoordeling

1. De examinator stelt direct [*optie: binnen 24 uur*] na het afnemen van een mondelinge toets het oordeel vast en reikt de student een desbetreffende schriftelijke verklaring uit.
2. De examinator stelt het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen toets vast binnen 10 werkdagen na de dag waarop deze is afgenomen, en verschaft de administratie van de faculteit de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk of elektronisch bewijsstuk van het oordeel aan de student.
3. Op de schriftelijke verklaring van het oordeel over een toets wordt de student gewezen op het inzagerecht, bedoeld in art. 5.11 en op de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.

art. 5.10 – geldigheidsduur

1. De geldigheidsduur van behaalde onderdelen is acht jaar. In afwijking hiervan kan de examencommissie in geval van bijzondere omstandigheden, op verzoek van de student, voor een onderdeel een verlengde geldigheidsduur bepalen.
2. Deeltoetsen en opdrachten die behaald zijn binnen een onderdeel dat niet met goed gevolg is afgelegd, vervallen na het studiejaar waarin zij zijn behaald.

art. 5.11 – inzagerecht

1. Gedurende ten minste dertig dagen na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijke toets krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeeld werk. Tevens wordt hem op zijn verzoek tegen kostprijs een kopie verschaft van dat werk.
2. Gedurende de in het eerste lid genoemde termijn kan elke belanghebbende kennis nemen van vragen en opdrachten van de desbetreffende toets, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

Art. 5.12 – bewaartermijn toetsen

1. De opgaven, uitwerkingen en het beoordeelde werk van de schriftelijke toetsen worden (in papieren of digitale vorm) gedurende twee jaar na de beoordeling bewaard.
2. De in artikel 3.5, vijfde lid bedoelde thesis en de beoordeling daarvan wordt (in papieren of digitale vorm) gedurende zeven jaar na de beoordeling bewaard.

art. 5.13 – vrijstelling

De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinator, vrijstelling verlenen van een onderdeel van de opleiding, indien de student:

- a. hetzij een qua inhoud en niveau overeenkomstig onderdeel van een universitaire of hogere beroepsopleiding voorafgaand aan de start van de bacheloropleiding heeft voltooid;
- b. hetzij aantoonbaar door werk- c.q. beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken m.b.t. het desbetreffende onderdeel.

Een vrijstelling kan alleen betrekking hebben op een hele cursus en niet op een gedeelte hiervan. [*Optie voor als er verkorte trajecten bestaan voor studenten die een verwante opleiding hebben afgerond:*]

2. De examencommissie kan op grond van een vergelijking van een geaccrediteerde hbo- of wo-opleiding met het curriculum van de eigen opleiding besluiten tot het verlenen van vrijstellingen aan alle studenten die de betreffende opleiding gevolgd hebben. De examencommissie kan daartoe een algemeen besluit opstellen. De student die voor deze vrijstellingen in aanmerking wenst te komen, dient daartoe een verzoek in bij de examencommissie.

art. 5.14 – fraude en plagiaat

1. **Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.**

Onder fraude valt onder meer:

- tijdens het tentamen spieken. Degene die gelegenheid biedt tot spieken is medeplichtig aan fraude;
- tijdens het tentamen in het bezit te zijn van hulpmiddelen (voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, [smartwatch](#), [smartglasses](#), boeken, syllabi, aantekeningen etc), waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;
- door anderen laten maken van (delen van) een studieopdracht [en het voordoen als eigen werk](#);
- zich voor de datum of het tijdstip waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit te stellen van de vragen, ~~of~~ opgaven [of antwoorden](#) van het desbetreffende tentamen;
- fingeren van enquête- of interviewantwoorden of onderzoekgegevens;

Van plagiaat is sprake bij het in een scriptie of ander werkstuk gegevens of tekstgedeelten van anderen overnemen zonder bronvermelding. Onder plagiaat valt onder meer:

- het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën ~~en~~ digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften ~~en~~ encyclopedieën zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het parafraseren van bovengenoemde teksten zonder (deugdelijke) verwijzing: parafrasen moeten als zodanig gemarkeerd zijn (door de tekst uitdrukkelijk te verbinden met de oorspronkelijke auteur in tekst of noot), zodat niet de indruk wordt gewekt dat het gaat om eigen gedachtegoed van de student;
- het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
- het zonder bronvermelding opnieuw inleveren van eerder door de student gemaakt eigen werk en dit laten doorgaan voor in het kader van de cursus vervaardigd oorspronkelijk werk, tenzij dit in de cursus of door de docent uitdrukkelijk is toegestaan;
- het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;
- ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;
- het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uitsneden of papers) of die tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

2. a. **Wanneer fraude [of plagiaat](#) wordt geconstateerd of vermoed, deelt de examinator dit schriftelijk mee aan de examencommissie.**

~~b. Wanneer de examinator plagiaat constateert of vermoedt~~

~~– deelt hij dit schriftelijk mee aan de student en de examencommissie;~~

~~– de examencommissie stelt de student in de gelegenheid schriftelijk daarop te reageren.~~

~~b. De examencommissie stelt de [student](#) [examinandus](#) in de gelegenheid: te worden gehoord.~~

~~– [schriftelijk daarop te reageren](#);~~

~~– [te worden gehoord](#).~~

3. De examencommissie stelt vast of er sprake is van fraude of plagiaat en deelt de [student](#) [examinandus](#) schriftelijk haar besluit en de sancties conform het bepaalde in het vierde lid mede, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.

4. **Fraude en plagiaat wordt door de examencommissie als volgt bestraft:**

a. In ieder geval:

- ongeldig verklaren van het ingeleverde werkstuk of tentamen
- berisping, die aangetekend wordt in OSIRIS.
- b. En eventueel voorts, afhankelijk van aard en omvang van de fraude of plagiaat, en van de studiefase van de student examinandus, één of meer van de volgende sancties:
 - verwijderen uit de cursus
 - het niet meer in aanmerking komen voor een positief judicium (cum laude) als bedoeld in art.6.2
 - uitsluiting van deelname aan tentamens of andere vormen van toetsing die behoren bij het betreffende onderwijsonderdeel voor het lopende academisch jaar, dan wel voor een periode van 12 maanden
 - volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden.
- c. Indien de student reeds eerder een berisping heeft gekregen:
volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden.
- d. Bij zeer ernstige en/of herhaalde fraude kan de examencommissie het college van bestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief te beëindigen.

5. Als de examencommissie vaststelt dat er sprake is van grootschalige of georganiseerde fraude, welke van een omvang is dat het de tentamenresultaten in hun geheel zal beïnvloeden, beslist de examencommissie onverwijld dat het desbetreffende tentamen ongeldig is en dat alle deelnemers op korte termijn het hele tentamen moeten overdoen. Daarbij stelt de examencommissie de datum vast waarop het tentamen moet worden overgedaan. Deze datum ligt uiterlijk twee weken na vaststellen van de fraude, zodat de deelnemers nog baat hebben bij hun voorbereiding voor het tentamen.

PARAGRAAF 6 – EXAMEN

art. 6.1 – examen

1. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast en reikt het getuigschrift als bedoeld in art. 6.5 uit zodra de student aan de eisen van het examenprogramma heeft voldaan.
2. Alvorens de uitslag van het examen vast te stellen, kan de examencommissie zelf een onderzoek instellen naar de kennis van de student m.b.t. een of meer onderdelen of aspecten van de opleiding, indien en voorzover de uitslagen van de desbetreffende toetsen haar daartoe aanleiding geven.
3. Beoordeling van het examendossier maakt deel uit van het afsluitend examen. Als datum voor het examen geldt de laatste werkdag van de maand waarin de examencommissie heeft vastgesteld dat de student aan de eisen van het examenprogramma heeft voldaan.
Alternatief lid 3:
De verdediging van de thesis maakt deel uit van het afsluitend examen. Direct na de verdediging van de thesis stelt de examencommissie de uitslag van het examen vast en maakt deze bekend aan de student. Als datum voor het examen geldt de dag waarop de examencommissie vaststelt dat de student het examen met goed gevolg heeft afgelegd.
4. Voor het behalen van het examen geldt als voorwaarde dat voor alle onderdelen een voldoende is behaald.
5. Voor het behalen van het examen en de afgifte van het getuigschrift geldt tevens als voorwaarde dat de student ingeschreven was voor de opleiding in de periode dat de toetsen zijn afgelegd. Ingeval de student niet aan deze voorwaarde voldoet, kan het college van bestuur een verklaring van geen bezwaar afgeven met betrekking tot het behalen van het examen en de afgifte van het getuigschrift nadat de student de verschuldigde collegegelden en administratiekosten voor de 'ontbrekende' perioden heeft betaald.
6. Degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd en aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift, kan de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan. Dit verzoek moet worden ingediend binnen twee weken nadat de student op de hoogte is gebracht van de uitslag van het examen. Bij dit verzoek geeft de student aan wanneer hij het getuigschrift wil ontvangen. De examencommissie willigt het verzoek in het studiejaar 2014⁵-2015⁶ in ieder geval in:
 - wanneer de student een bestuursfunctie gaat vervullen waarvoor een bestuursbeurs van de Universiteit Utrecht beschikbaar is
 - een stage of onderdeel in het buitenland gaat volgen
 - onderdelen moet volgen die verplicht zijn voor toelating tot de masteropleiding. De examencommissie kan het verzoek tevens inwilligen indien het niet inwilligen van het verzoek zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard vanwege de omstandigheid dat betrokkene in de studieplanning geen rekening heeft kunnen houden met het automatisch afstuderen.

art. 6.2 – *judicium cum laude*¹⁸

Het *judicium 'cum laude'* wordt toegekend aan het bachelorexamen, indien voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- voor de onderdelen van de bacheloropleiding is gewogen gemiddeld ten minste het cijfer 8,0 behaald
- in de loop van de studie is maximaal 1 onderdeel overgedaan
- voor maximaal 60 studiepunten zijn niet-meetellende vrijstellingen verkregen
- er geen beslissing is van de examencommissie (als bedoeld in art. 5.14, lid 4 onder b) inhoudend dat er vanwege vastgestelde fraude/plagiaat de student niet meer in aanmerking komt voor een positief *judicium (cum laude)*
- het bachelorexamen binnen vier jaar is behaald.

¹⁸ -Zie ook artikel 8.2.

art. 6.3 – graad

1. Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad "Bachelor of" verleend.
2. De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend.

art. 6.4 – honours

Indien het honours programma als bedoeld in art. 3.8 met goed gevolg is afgesloten, wordt een afzonderlijk getuigschrift uitgereikt waarop dit is vermeld [*optie: wordt de graad aangevuld met de vermelding "met honours"*].

art. 6.5 – getuigschrift

1. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Per opleiding wordt één getuigschrift uitgereikt, ook al rondt een student meerdere programma's af.
2. **De examencommissie voegt aan dit getuigschrift het Internationaal Diploma Supplement toe**, waarmee (internationaal) inzicht wordt verschaft in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding.

Art. 6.6 – final Grade Point Average (GPA)

1. Op het Internationaal Diploma Supplement is het final Grade Point Average (GPA) vermeld om de academische prestaties van een student weer te geven.
(optie: Voor studenten die per september 2007 of later het eerste jaar van hun opleiding zijn aangevangen, is op het Internationaal Diploma Supplement het final Grade Point Average (GPA) vermeld om de academische prestaties van een student weer te geven)
2. Het final GPA is het gemiddelde cijfer van de resultaten die zijn behaald binnen het examenprogramma van de opleiding, gewogen naar studiepunten en uitgedrukt op een schaal van 1 tot en met 4 met twee decimalen. Resultaten behaald in het eerste inschrijvingsjaar voor de bacheloropleiding, tellen niet mee bij de berekening van het final GPA.
3. De berekening van het final GPA gaat als volgt:
 - alle geldende tentamenresultaten na het eerste inschrijvingsjaar, behaald in het examenprogramma van de bacheloropleiding worden omgerekend naar quality points. Voor studenten die instromen in een hoger studiejaar (d.w.z. degenen die vrijstelling hebben gekregen voor alle onderdelen van de eerste periode in de bacheloropleiding, met een gezamenlijke studielast van 60 studiepunten) geldt een afwijkende regel: bij deze studenten worden alle geldende tentamenresultaten vanaf hun eerste inschrijvingsjaar, behaald in het examenprogramma van de bacheloropleiding omgerekend naar quality points;
 - quality points zijn het geldend tentamenresultaat x aantal studiepunten van het betreffende onderdeel;
 - het totaal aantal behaalde quality points gedeeld door het totaal aantal behaalde studiepunten geven het gemiddeld tentamenresultaat;
 - het gemiddeld tentamenresultaat wordt omgezet in het final GPA.

PARAGRAAF 7 – STUDIEBEGELEIDING

art. 7.1 – studievoortgangsadministratie

1. De faculteit registreert de individuele studieresultaten van de studenten en stelt deze via Osiris-student ter beschikking.
2. Bij de (administratie) kan een gewaarmerkt studievoortgangsdossier worden verkregen.

art. 7.2 – studiebegeleiding

1. De faculteit draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten, die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding.
2. De studiebegeleiding omvat:
 - een verplicht matchingstraject voor aanstaande studenten voorafgaand aan inschrijving voor een bacheloropleiding¹⁹ met als doel studenten te begeleiden bij de keuze voor een opleiding die past bij hun ambitie, verwachtingen en mogelijkheden;
 - een introductie in de eerste week van het eerste semester van het eerste studiejaar
 - toewijzing van een tutor aan alle bachelorstudenten die hen gedurende het eerste semester in de studie introduceert, en voor hen beschikbaar is voor begeleiding in de verdere studie en bij het maken van keuzes gedurende de bachelorfase;
 - groepsgewijze en individuele advisering over mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding, mede met het oog op beroepsmogelijkheden na de masteropleiding en over mogelijkheden om direct na het behalen van het bachelordiploma de arbeidsmarkt te betreden;
 - groepsgewijze en individuele advisering over studievaardigheden, studieplanning en de keuze voor het vervolgtraject na het bachelordiploma;
 - het bieden van verwijzing en hulp bij door studenten ervaren moeilijkheden tijdens de studie;
 - het bieden van verwijzing naar een passender studie aan studenten die vóór 1 februari van het jaar van eerste inschrijving uitschrijven voor de opleiding
 - een individuele matchingsactiviteit voor degenen die in de loop van het studiejaar vanuit een andere opleiding aan de Universiteit Utrecht worden verwezen naar de opleiding
 - het geven van een dringend advies na het eerste semester en een bindend advies na het tweede semester van het eerste jaar op basis van alle behaalde studiepunten in het eerste jaar over het al dan niet voortzetten van de studie
3. Een portfolio kan als instrument van studieloopbaanbegeleiding worden ingezet.

art. 7.3 – handicap

Aan de student met een functiestoornis wordt de gelegenheid geboden het onderwijs te volgen en de toetsen af te leggen op de wijze zoals vastgelegd in zijn Contract onderwijsvoorzieningen. Verzoeken om een studiecontract af te sluiten worden ingediend bij de studieadviseur.

art. 7.4 – (bindend) studieadvies

1. In het jaar van eerste inschrijving ontvangt de student die staat ingeschreven voor de opleiding voor 31 januari, een schriftelijk studieadvies over de voortzetting van zijn opleiding. Dit pre-advies, dat gebaseerd is op de op dat moment geregistreerde studieresultaten van het eerste semester, is niet bindend maar geeft een waarschuwing bij onvoldoende studievoortgang, zodat de student nog de gelegenheid heeft om zijn prestaties te verbeteren:
 - wanneer de student 0 of 7,5 studiepunten heeft behaald na het eerste semester, krijgt de student een negatief advies.
 - indien de student 15 studiepunten heeft behaald, krijgt de student een waarschuwing.
 - heeft de student 22,5 of 30 studiepunten behaald, dan wordt de studievoortgang beoordeeld als positief.

¹⁹ Met uitzondering van selectieve opleidingen en opleidingen met een numerus fixus.

2. De studenten die een negatief of twijfeladvies als bedoeld in lid 1 krijgen, worden uitgenodigd voor een gesprek met als doel het bespreken van de studiemethode, een heroverweging van de studiekeuze en een eventuele verwijzing.
3. **Aan het einde van het academisch jaar, doch uiterlijk op 31 augustus, ontvangt de student een tweede schriftelijk advies over de voortzetting van zijn opleiding. Onverminderd het bepaalde in lid 8, 9 en 10 wordt aan dit studieadvies een afwijzing met een bindend karakter verbonden, indien de student minder dan 45 studiepunten heeft behaald.** De afwijzing geldt gedurende een termijn van 4 studiejaar.
4. **Bij het vaststellen van het aantal behaalde studiepunten als bedoeld in lid 1 en lid 3 tellen alle behaalde studiepunten in het eerste studiejaar mee, met uitzondering van de studiepunten van verworven vrijstellingen en de resultaten van behaalde deeltaetsen; deze tellen niet mee.**
5. Aan de student die een verzoek tot uitschrijving vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving doet, wordt geen studieadvies als bedoeld in lid 3 uitgebracht. Indien de student zich in een volgend studiejaar opnieuw inschrijft, zal in dat volgende studiejaar het studieadvies als bedoeld in lid 3 worden uitgebracht.
6. In afwijking van het vijfde lid, krijgt de student die:
 - een verzoek tot uitschrijving vóór 1 februari van het jaar van eerste inschrijving doet, en
 - na 1 februari wel ingeschreven is bij (een andere opleiding van) de Universiteit Utrecht, en
 - minder dan 45 studiepunten heeft behaald,wel een negatief bindend studieadvies voor de bacheloropleiding
7. Het studieadvies wordt namens de decaan vanuitgebracht door de onderwijsdirecteur (*alternatief: examencommissie*) van de opleiding.
8. Alvorens een afwijzend studieadvies wordt uitgebracht, wordt de student in de gelegenheid gesteld te worden gehoord door of namens de onderwijsdirecteur .
9. In zijn afweging om een afwijzend studieadvies uit te brengen betreft de onderwijsdirecteur (*alternatief: examencommissie*) op verzoek van de student diens persoonlijke omstandigheden. Uitsluitend persoonlijke omstandigheden die door de student na intreden zo spoedig als redelijkerwijs kan worden verlangd bij de studieadviseur zijn gemeld, worden door de onderwijsdirecteur betrokken in zijn afweging. Onder persoonlijke omstandigheden wordt verstaan ziekte, zwangerschap, functiestoornis, bijzondere/ernstige familieomstandigheden, topsport en bestuursactiviteiten voor een studentenorganisatie met volledige rechtsbevoegdheid of in het kader van de organisatie en het bestuur van de Universiteit Utrecht, de faculteit of de opleiding.
10. In zijn afweging om een afwijzend studieadvies uit te brengen betreft de onderwijsdirecteur (*alternatief: examencommissie*) op verzoek van de student voorts andere vormen van overmacht dan de in het vorige lid genoemde. Uitsluitend overmachtsituaties die na intreden zo spoedig als redelijkerwijs kan worden verlangd bij de studieadviseur zijn gemeld, worden door de onderwijsdirecteur (*alternatief: examencommissie*) betrokken in zijn afweging. Voorts kan de onderwijsdirecteur (*alternatief: examencommissie*) onbillijkheden van ernstige aard in zijn oordeel betrekken.
11. Indien op grond van de omstandigheden als bedoeld in lid 9 en lid 10 van het verbinden van een afwijzing wordt afgezien, dan wordt aan de student aan het einde van diens volgende studiejaar opnieuw het studieadvies als bedoeld in lid 3 uitgebracht. De student moet het aantal punten bedoeld in het derde lid halen in dat volgende studiejaar; de reeds in het eerste studiejaar behaalde studiepunten tellen daarbij niet mee.
12. Tegen een beslissing tot afwijzing kan binnen 6 weken beroep ingesteld worden bij het College van beroep voor de examens.

PARAGRAAF 8 – OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

art. 8.1 – vangnetregeling

In die gevallen waarin deze regeling niet voorziet, niet duidelijk voorziet of tot kennelijke onredelijke uitkomsten leidt, wordt door of namens de decaan beslist, na de examencommissie te hebben gehoord. [Indien de beslissing op basis van de wet behoort tot de bevoegdheden van de examencommissie, stuurt de decaan het verzoek naar de examencommissie ter afhandeling.](#)

~~art. 8.2 – cum laude voor studenten die voor 1 september 2011 zijn gestart~~

~~In afwijking van artikel 6.2 geldt voor studenten die vóór 1 september 2011 voor de opleiding waren ingeschreven tot en met het studiejaar 2014-2015 dat het judicium 'cum laude' wordt toegekend aan het bachelorexamen, indien voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:~~

- ~~— voor de onderdelen van de bacheloropleiding is gemiddeld ten minste het cijfer 8,0 behaald~~
- ~~— in de loop van de studie is maximaal 1 onderdeel overgedaan~~
- ~~— voor maximaal 60 studiepunten zijn niet-meetellende vrijstellingen verkregen~~
- ~~— er geen beslissing is van de examencommissie (als bedoeld in art. 5.14, lid 4 onder b) inhoudend dat er vanwege vastgestelde fraude/plagiaat de student niet meer in aanmerking komt voor een positief judicium (cum laude).~~

art. 8.32 – wijziging

1. Wijzigingen van deze regeling worden door de decaan, gehoord de opleidingscommissie en na overleg met de faculteitsraad of opleidingsraad, bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
2. Een wijziging van deze regeling heeft geen betrekking op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
3. Een wijziging kan voorts niet ten nadele van studenten van invloed zijn op een beslissing, die krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

art. 8.43 – bekendmaking

De decaan draagt zorg voor bekendmaking van deze regeling, alsmede van elke wijziging via internet.

art. 8.54 – inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2014⁵.